

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 1 sierpnia 2022 r.

Poz. 3930

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE Nr 104/2022 WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 29 lipca 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały nr XXXIV/208/2022 Rady Gminy Świekatowo z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członka ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniach ratowniczych lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez państwową straż pożarną lub gminę

Uzasadnienie

W dniu 27 czerwca 2022 r. Rada Gminy Świekatowo działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2490) podjęła powyższą uchwałę.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 4 lipca 2022 r.

Zawiadomieniem z dnia 21 lipca 2022 r. organ nadzoru wszczął postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały.

W odpowiedzi przesłanej Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu Wójt Świekatowa pismem znak: UG.0711.7.2022 z dnia 25 lipca 2022 roku ustosunkował się do zarzutów zawartych w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania nadzorczego wystosowanym przez organ nadzoru, uznając ich zasadność.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Prawodawca lokalny w przepisie § 1 uchwały postanowił: „Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla członka ochotniczej straży pożarnej z terenu Gminy Świekatowo w wysokości 15,00 złotych za godzinę udziału w akcji ratowniczej. W § 2 z kolei zawarto zapis ustalający wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla członka ochotniczej straży pożarnej z terenu Gminy Świekatowo w wysokości 8,00 złotych za godzinę udziału w szkoleniu specjalistycznym lub ćwiczeniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Świekatowo oraz 6,00 zł za każdą godzinę szkolenia podstawowego organizowanego przez Państwową Straż Pożarną lub gminę. Wreszcie w § 3 uchwały zamieszczono zapis o treści: „Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla członka ochotniczej straży pożarnej z terenu Gminy Świekatowo w wysokości 6,00 zł za godzinę udziału w szkoleniu podstawowym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę”.

Organ nadzoru zauważył, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Realizując kompetencję organ musi uwzględniać treść normy ustawowej, co oznacza, że każda norma kompetencyjna musi być tak realizowana, aby nie naruszała przepisów ustawy i uwzględniała treść delegacji

ustawowej. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez organ stanowiący przy podejmowaniu uchwał powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały albo w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo w całości.

Jak wynika z treści uchwały jej podstawę prawną stanowi przepis art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych. Art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych stanowi, że strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Z kolei w myśl art. 15 ust. 2 cytowanej ustawy „Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy”.

Jak wynika z przywołanych wyżej przepisów uchwała rady gminy powinna określać wysokość ekwiwalentu pieniężnego za udział w następujących zdarzeniach: działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Zauważyć przy tym należy, że katalog tych zdarzeń określono szerzej w porównaniu do poprzedniego stanu prawnego. Na gruncie obowiązującego do dnia 31 grudnia 2021 r. art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 869 z późn. zm.) katalog ten obejmował wyłącznie działania ratownicze i szkolenia pożarnicze.

Mając na względzie powyższe należy w pierwszej kolejności wskazać, że obecnie obowiązujące przepisy ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, odmiennie od poprzedniej regulacji określają krąg osób uprawnionych do ekwiwalentu. W tym zakresie art. 15 ust. 1 cytowanej ustawy posługuje się pojęciem „strażak ratownik OSP”, które w świetle przepisów tej ustawy nie jest tożsame z pojęciem „członka ochotniczych straży pożarnych”. Zgodnie z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej „strażakami OSP”. Z kolei z przepisu art. 8 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie:

- 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1;
- 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2;
- 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych;
- 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Tym samym pojęcie „strażaka ratownika OSP”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, na gruncie tej ustawy jest węższe niż pojęcia „członka ochotniczych straży pożarnych” czy „strażaka OSP”. Uchwała Rady Gminy Świekatowo, stanowiąc o ekwiwalencie dla „członków ochotniczych straży pożarnych”, odbiega od brzmienia upoważnienia ustawowego, a tym samym wykracza poza jego zakres.

Podkreślić należy także, że ustawodawca w art. 15 ust. 2, przy ustalaniu wysokości ekwiwalentu pieniężnego, posługuje się pojęciem „ (...) za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej ”. Tymczasem w § 1, § 2 i § 3 badanej uchwały prawodawca lokalny ustalił ekwiwalent pieniężny posługując się zwrotem „ za godzinę (działań, szkolenia) ”. Tym samym postanowienia uchwały nie uwzględniają treści delegacji ustawowej.

Organ nadzoru zwraca także uwagę na dalsze różnice pomiędzy obecną, a poprzednio obowiązującą podstawą prawną uchwały, których Rada Gminy Świekatowo nie uwzględniła. W przeciwieństwie do poprzednio obowiązującej regulacji w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych nie wskazano Państwowej Straży Pożarnej, czy gminy jako organizatora szkoleń pożarniczych, za które należy się ekwiwalent o ustalonej w uchwale wysokości. W przepisie tym mowa jest ogólnie o uczestnictwie w „działaniu ratowniczym”, „akcji ratowniczej”, „szkoleniu” lub „ćwiczeniu”, co koresponduje z treścią

art. 3 pkt 6 cytowanej wyżej ustawy, w którym - określając zadania ochotniczych straży pożarnych - ustawodawca wskazał na udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych nie tylko przez Państwową Straż Pożarną oraz gminę, ale również inne uprawnione podmioty. Zatem w badanej uchwale Rada Gminy Świekatowo w sposób nieuprawniony zawęziła działania ratownicze, szkolenia pożarnicze za które należy się ekwiwalent w ustalonej wysokości, do tych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę.

Mając na uwadze powyższe stwierdzenie nieważności uchwały nr XXXIV/208/2022 Rady Gminy Świekatowo z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członka ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniach ratowniczych lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez państwową straż pożarną lub gminę, określone w sentencji niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Rozstrzygnięcie jest ostateczne.

Na niniejsze rozstrzygnięcie przysługuje prawo wniesienia skargi za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy, ul. Jana Kazimierza 5, 85-035 Bydgoszcz, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski
Mikołaj Bogdanowicz